

סיפור של מקום פטירתו של משה רבנו

שאגדה ערבית חסרת שורשים טוענת שהוא קברו של משה רבנו. בנוסף לקבר אמצו להם המוסלמים אף את חג פסח באביב והם חוגגים אותו בנבי מוסא במשך שבעה ימים. המבנה כיום הוא מודרני אך הוקם במקור ע"י הסולטאן הממלוכי סרבייב בשנת 1269. בצמוד לבניין נמצאים מאות קברים של

בדואים שבחרו להיקבר דווקא שם. בזמן המנדט הבריטי נהגו המוסלמים להתרכז בירושלים לקראת היציאה ל'זיארת נבי מוסא' (החג של משה רבנו).

עם סיום מלחמת העולם הראשונה, החלו הדיונים בדבר עתיד ארץ ישראל והאזור כולו, וב־19 באפריל 1920 התכנסו בסן רמו שבאיטליה "מדינות ההסכמה" (בריטניה, צרפת, איטליה ויוון וכן יפן ובלגיה) לדון בחוזה השלום עם תורכיה. באותה ועידה הוחלט למסור לבריטניה את המנדט על ארץ ישראל משני עברי הירדן ולהטיל עליה את האחריות לביצועה של הצהרת בלפור. בעוד הדיונים נמשכים, החליטו הערבים לנקוט בפעולות אלימות, כדי לחבל בהגשמתה של הצהרת בלפור. ההזדמנות לפרעות ניתנה לערבים בעת חגיגות נבי מוסא. באפריל 1920 נתקבצו ובאו לירושלים אלפי מוסלמים ומשם יצאו בתהלוכה לעבר יריחו. בתום החגיגות, שנמשכו שבעה ימים, חזרו החוגגים לירושלים לשם תפילה לציון סיום העלייה לרגל, ולאחריה, ובעקבות נאומי ההסתה הרבים שנשמעו במהלך החגיגות, הפכה התהלוכה להתפרצות נגד היהודים. אדישות השלטונות לנעשה עודדה את הערבים, שקראו בקול־יקולות: "אדבח אליהוד, אידאולה מענא" (טבחו ביהודים, הממשלה אתנו). וכך, בחול המועד פסח תר"ף (4 באפריל 1920), התנפלו מאות ערבים חמושים באלות, פגיונות וחרבות, על הרובע היהודי בעיר העתיקה. הם בזזו

יון שנפל פור בחודש אדר שמח המן שמחה גדולה, אמר נפל לי פור בירח שמת בו משה שבשבעה באדר מת" (מגילה י"ג ע"ב). המן הרשע ידע לעשות חשבון אך לא למד מספיק. רש"י מסביר את החשבון: העם עלה מהירדן בעשור לחודש ניסן, שלושה ימים היה להם להכין צידה למעבר של הירדן (הרי ז' בניסן) ושלושים יום נמשך האבל על משה שהתחיל בז' באדר - יום פטירתו. התורה נותנת תיאור מדויק היכן הוא נקבר "וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בְּגֵי בְּאֶרֶץ מוֹאָב, מִוֶּלֶד בֵּית פְּעֹר; וְלֹא-יָדַע אִישׁ אֶת-קְבֻרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה" (דברים ל"ד, ו'). ברור לכל ילד יהודי כי משה לא נכנס לארץ ישראל אלא מת ונקבר בארץ מואב.

והנה מעט לפני צומת אלמוג, סמוך לכביש ירושלים - ים המלח, מצוי אתר הנקרא 'נבי מוסא', מבנה מרשים

חוברת אגרת הפורים הזאת

שיחה לפורים מאת הרב
אלי הורביץ
זצ"ל הי"ד

מתנה על כל קניה

052-8990321 (דביר)

מטעמים מהלב

קייטרינג "מטעמים מהלב" פותח חלון אל לב ליבה של עשייה קולינארית מרגשת, איכותית ומוקפדת.

להנאתכם, תפריט חלבי או בשרי עם
מגוון מנות מעוצבות בשילובי טעמים ייחודיים.

**סעודת פורים
במחיר משמח וערב לאזניים!**

כל ההכנסות קודש
לסיוע לאנשים בעלי מוגבלויות,
העוברים שיקום תעסוקתי ב"עזר מציון".

להזמנות ולפרטים:
ג'ייסון גרדנר
טל. 03-6144535
052-5808983

• הכשרים מהודרים • משגיח צמוד במקום • המנות ארוזות בכלים הניתנים לחימום.

בעלי המלאכה שמחים כאשר ידיהם מלאו עבודה וכשמתמטת עצובים. אבל "חברה קדישא" שמלאכתם בעשיית חסד עם הנפטרים אינם שמחים כשיש להם הרבה עבודה אלא כשעבודתם פוסקת, כפי שהיה ביום ז' באדר, שבקבורת משה לא התעסק אף אדם, אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו הביא את משה למנוחות - לכן עושים אותו ליום טוב.

'משה' נוסף חשוב מאד הקשור קשר ישיר למהלך הגאולה הוא ר' משה בן נחמן - הרמב"ן. באותה תקופה שבה הקימו המוסלמים את נבי מוסא - עלה הרמב"ן לארץ. הרמב"ן הוא זה שהכניס את מצוות יישוב ארץ-ישראל אל תוך ספר המצוות כמצוות עשה מדאורייתא. הוא היה מראשוני העולים ארצה בימי הביניים (בשנת 1267) ואחריו הגיעו גולי ספרד לצפת במאה ה'16, ר' יהודה החסיד בשנת 1700, ועליות החסידים תלמידי הבעש"ט, ותלמידי הגר"א.

הרמב"ן בתקופה המוסלמית ומשה רבנו בזמן התורה - הם אלו שמראים לנו את דרך גאולת ישראל "וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשָּׁקֵר וְלֹא יִנָּחֵם כִּי לֹא אָדָם הוּא לְהִנָּחֵם" (מההפטרות).

הר נבו - מקום קבורתו של משה רבנו

חנויות ופגעו בכל יהודי שנקרה בדרכם. בפרעות בירושלים נטבחו שישה יהודים וכמאתיים נפצעו. שונאי ישראל נאחזו במשה רבנו - רבן של ישראל על מנת לממש את כוונותיהם הרצחניות. אך מה שהמן הרשע לא ידע הוא שבשבעה באדר מת משה אך בשבעה באדר גם נולד. "בֶּן מֶאֱהָ וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם לֹא אוֹכֵל עוֹד לֶצֶאֱת וְלָבוֹא" (דברים ל"א, ב') - היום מלאו שנותי. אורו של מושיען של ישראל, מי שעתיד להוציא את עם ישראל ממצרים, החל לזרוח בז' באדר. "כיון שנולד משה נתמלא הבית כולו אורה..." (מסכת סוטה דף י"ב). לכן נהגו אנשי "חברה קדישא" לעשות משתה ושמחה ביום זה, והטעם למנהג הוא שכל

להקים במקום יישוב חדש. החלום התנפץ והתרסק מפגיעת מאות כדורי עופרת. בט' באדר ב' תשס"ג, התקבל דיווח על מחבלים שנעים בגזרה עם נשק. אחת התצפיות זיהתה את יואב יהודה, ששמרו על המקום והיו חמושים בנשק, כמחבלים, וכתוצאה מכך ניתכה לעבר השניים אש מאסיבית. כוחות צה"ל טעו בזיהוי, ויואב ויהודה שלחמו כל שירותם הצבאי במחבלים, עלו בסערה השמיימה בטעות טרגית שאין לה שום הסבר. יד דודי לגנו, קטף את שני השושנים הצחורות, לקשט בהם את כסא כבודו.

במקום הוקמה אנדרטה לזכרם: מצפור זי"ו - זכר יהודה ויואב הי"ד. ממזרח אפשר לצפות על ספר המדבר, המקום שבו נדד דוד המלך בזמן נדודיו ובריחתו מפני שאול. כאן כתב דוד המלך רבים מפרקי התהלים. כאשר יש ראות טובה, ניתן לראות את כל אזור עין גדי וים המלח פרוש תחתיו. בדרום רואים מהמצפור את שרשרת יישובי הר חברון, ובצפון את פאתי העיר חברון. מומלץ לבוא לבקר במקום ולחזות בנופי ארץ ישראל היפה בכל ימות השנה.

בימים אילו יצא לאור הספר: "חברון אבות ובנים" פרקי מאמרים על חברון עיר האבות לזכרו של יואב הי"ד.

ניתן להשיג בהוצאת ספרים

עמק חברון: 052-8990321

מבט מחשכת

מצפור זי"ו

תצפית מהר חברון למדבר

דג"מ יואב דורון ויהודה בן ברוך, שנהרגו מירי אש כוחות צה"ל לאחר שזוהו בטעות כמחבלים בעת שאבטחו מתקן של חברת החשמל לפני 4 שנים, היו אצילי נפש, אוהבי התורה, העם, והמולדת - "הנאהבים והנעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו". יואב, תלמיד ישיבת "שבי חברון", ויהודה תלמיד הישיבה בנוקדים נפגשו בשירותם הצבאי המשותף, ביחידת "אגוז", ומאז נקשרה נפשם. גם כאשר סיים יואב את שירותו ביחידה, יצא לקורס קצינים וחזר ליחידה כקצין, המשיכו השניים להתראות, טיילו יחדיו בארץ, הכירו בה כל שעל, נשמו את ריחה והנציחו במצלמתם את נופה. את טיולם האחרון עשו במעיינות שבדרום הר חברון.

ימים ספורים לפני שנהרגו עוד תכננו השניים את עתידם. יהודה שהשתחרר משירות צבאי ביקש להמשיך ולתרום לעם ולמולדת שאותם כה אהב, וכבוגר יחידה קרבית בחר לשמור על גבעת "פני חבר" - החולשת על כביש 60 המוביל מדרום הר חברון לבאר-שבע. חודשיים לפני האירוע נרצחו בסמוך בפיגוע ירי רצחני שלושה מבני משפחת דיקשטיין - ההורים יוסף וחנה ובנם שובאל הי"ד, ולשמירה במקום היתה חשיבות אסטרטגית ביטחונית רבה. יואב, שבאותה עת החל את שירות הקבע שלו ביחידה כקצין, נהג להצטרף ליהודה בימי חופשתו, והשניים חלמו

**ישיבה מרכזית עולמית לישראל
ביחשלים, עיר הקודש, בירת העבר והעתיד
שלנו, צריכה להיות חזות הכל של כל לב טהור
וכל בעל נשמה מרגשת החדורה ברוח החיים
של קדש בישראל. ועלינו להקים בתוכה
ישיבה מרכזית עולמית כבירה ואדירה
לא רק בעד בני ארץ ישראל,
כי אם בעד כל הגולה כולה**

(הראי"ה קוק, מאמרי הראי"ה, חזון הישיבה המרכזית העולמית)

והחודש אשר נהפך מִיָּגוֹן לשְׂמֵחָה

מתנות לאביונים ומחצית השקל בהידור ע"י ארגון עזרי!
734 משפחות אושרו ע"י הארגון לקבלת תמיכה בפורים.

בזכות עזרתכם נוכל לעזור ולסייע להם ולהפוך
להם את חודש אדר לחודש שמח!
התקשרו עכשיו למוקד "בו ביום" העבירו
תרומה ביד נדיבה.

עזרי-קרן הצדקה המאוחדת לישראל - לתרומות בכרטיס אשראי חייגו:

1800-39-50-50

כמו כן ניתן לשלוח מעטפה ל-ת.ד. 6216 ירושלים ת"ז
או בהפקדה בבנק הדואר חשבון מספר: 8209909

ניתן לתרום גם באתר שלנו:
WWW.EZ-RI.COM

גליון 88 | אדר ב' תשס"ח | 40 שנים לשחרור ירושלים יש"ע והגולן
במה תורנית חידאולוגית ומעשית כחיוזק אחיזתנו בחרץ

ישע שלנו

תלמידים בישיבת מרכז הרב במוקד שאחרי האירוע הנורא

צל הפרשה ויקרח – זכור

הרב אברהם ישראל סילבסקי – ר"מ בישיבת 'מרכז הרב'
אדם כי יקריב מכם קורבן

נבחרנו לכפר בגופותינו על כלל ישראל... עלינו לדעת כי קרבנותינו יעלו יותר לרצון ע"י התשובה... שלא תעלה ברעיוננו איזו שהיא מחשבת פסול ח"ו שהיא כפיגול ופוסלת את הקרבן. אנו מקיימים עתה את המצווה הגדולה 'באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנות'. האש היוקדת את גופותינו היא האש שתחזור ותקים מחדש את בית ישראל". תלמידינו הטוהרים עלו בסערה השמימה בלהב אש המזבח כקרבנות תמימים לה', וחזרה תורה עם תיקה ונרתיקה. אמנם, מעבר לכך, נתקיים דבר נוסף בהרוגי המלכות שנהרגו על קידוש השם בישיבת מרכז הרב. זבחי הרצון שעלו כאן בארץ ישראל, מתוך מסירות הנפש של תלמידינו היקרים על תלמודה של תורה בארצנו הקדושה, באו גם כחלק מן הייסורים המרים על ידם ובזכותם נקנית ארץ חפץ.

על הפסוק "וְאֶהְיֶה אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ" (דברים ו', ה') דרשו חז"ל במשנה בברכות (פ"ט מ"ה) - "בכל לבבך - בשני יצריך ביצר טוב וביצר רע. ובכל נפשך - אפילו נוטל את נפשך. ובכל מאורך - בכל ממונך". בהשקפה ראשונה, נראית דרשת חז"ל כדרשה שאיננה אחידה. עבודת השם בשני היצרים ובכל הממון, תובעות מן האדם דרך חיים אידיאלית ויומיומית בעבודת השם. לעומת זאת, מהות החיוב לאהוב את השם "אפילו נוטל את נפשך", לכאורה, איננה נוגעת לכל הדרכה מעשית לדרך חיים, כי אם

אדם פי יקריב מכם קרבן לה' (ויקרא א', ב'). בעוד נשמעים הדי יריות הטמא בתוככי היכל הקודש, ותשפוכת דם הצדיקים הקדושים מכתימה את הגמרות והספרים, עת גווילין נשרפין ואותיות פורחות באוויר, עלו וצפו בלבי דבריו האחרונים של הקדוש הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל הי"ד, ראש ישיבת ברנוביץ'. ב"א תמוז תש"א, הופסקו תלמידי ישיבת ברנוביץ' מתלמודם במסכת נדה, כאשר פרצו הנאצים אל תוך בית המדרש. "במרומים מחשיבים אותנו כצדיקים כנראה" אמר בשלווה רבי אלחנן זצ"ל הי"ד "כי

בית מועצת יש"ע ותנועת ההתיישבות "אמנה"

אבלים על הירצחם של הקדושים

אברהם דוד מוזס הי"ד

דורון מהרטה הי"ד

יהונדב חיים הירשפלד הי"ד

יוחאי ליפשיץ הי"ד

יונתן יצחק אלדר הי"ד

נריה כהן הי"ד

רועי רוט הי"ד

שגב פניאל אביחיל הי"ד

שנרצחו על קידוש ה' בידי מרצח ערבי ימ"ש מתוך לימוד תורה

בישיבת מרכז הרב

ושולחים תנחומים למשפחות ולרבני הישיבה

בבניין התורה העם והארץ ננוחם

המשך בעמ' 7

ירושלים	תל אביב	חיפה	חברון	שכם	בארשבע
כניסת שבת 17:11	17:26	17:17	17:26	17:16	17:28
צאת השבת 18:23	18:25	18:25	18:24	18:23	18:25

פגישה עם צמרת משטרת ש"י

הגיעו וביקשו לפנות מהמקום מבנה, ולהרוס מגדל מים קיים המספק מים ליישוב ולשתיה ולחקלאות בגלל הטענה שהיסודות שלו נבנו ללא אישור. המהלך בוצע ללא תיאום או הודעה מראש - וזאת בניגוד לכל הסיכומים. למקום הגיעו תוך דקות אוהבי ארץ ישראל רבים בניסיון למנוע את ההריסה והפינוי, ובהם גם סגן ראש המועצה, מרדכי יוגב, שיצר קשר עם ראשי הכוחות. במקביל קיימו ראש המועצה האזורית בנימין, אבי רואה, ראש מועצת יש"ע דני דיין, ובכירים נוספים בהתיישבות, שיחות דחופות עם אנשי משרד הביטחון, המינהל האזרחי והמשטרה, ובעקבות כך ניתנה הוראת הקפאת מצב ולאחר דקות בודדות עזבו הכוחות יחד עם המנופים את המקום, לא לפני שהספיקו לחבל במגדל המים. כתוצאה מהאירוע היישוב נותק ממים במשך שעות ארוכות. במועצת יש"ע הגיבו בחומרה לאירוע ואמרו כי "אנו רואים בחומרה את התנהלות המשטרה, בשום מקום, גם לא אצל הפלשתינים, לא מנתקים יישוב ממים בצורה חסרת אחריות כזו".

מנהיגי המתיישבים נועדו בתחילת השבוע עם הפיקוד הבכיר של מחוז משטרת שומרון ויהודה, בראשות מפקד המחוז ניצב שלום קעטבי, סגנו ומפקדי המרחבים. חברי המועצה קבלו על התנהגות המשטרה באירוע החמור בעת מעצר הבנות בגבעת האור, ועל החיפוש שנעשה עליהן.

בתום דין ודברים נוקב בין ראשי יש"ע לבין צמרת המחוז סיכמו הצדדים כי בעתיד, במקרה שחלילה תיווצר שוב מציאות של מעצר בנות או חיפוש על גופן - תהיה בעת החיפוש נוכחות של נציגת ההתיישבות על מנת למנוע כל פגיעה או אפילו חשד לפגיעה שלא לצורך בבנות.

במהלך ישיבת מזכירות מועצת יש"ע שהתקיימה בתחילת השבוע סוכם שסגנית יו"ר מועצת יש"ע, ולשעבר ראש אולפנת להבה בקדומים, הגב' שרה אליאש, תרכז את הטיפול בעניין. בפגישה עם המשטרה עלה שוב הצורך לתאם פעילות מול מנהיגות המתיישבים, זאת בעקבות האירועים בגבעת 'אש קודש' בשבוע שעבר. אנשי המינהל האזרחי בליווי המשטרה

מכתב לשר הבטחון:

מנע פרסום שקרי בסוגיית המאחזים

על כל אישור בניה ביהודה ושומרון, אולם לא יפונה ולו מאחז אחד בתמורה לכך". הם חתמו את המכתב: "אנו רואים בחומרה את התנהגות אנשי משרד הפוגעת באמון ובניהול הרציני של השיחות בין הצדדים. אין אנו יכולים בשום אופן לקבל סוג כזה של ניהול משא ומתן. אם בדרך זו הינך חושב ליצור אמון עם הנהגת המתיישבים, אינך אלא טועה".

העתקים מהמכתב נשלחו לכל ראשי המועצות ביהודה ושומרון, לחברי הנהלת מועצת יש"ע ולעוזר שר הביטחון לענייני התיישבות.

ראשי מועצת יש"ע שיגרו השבוע מכתב דחוף לשר הביטחון אהוד ברק שבו מחו בתוקף על הפרסום השקרי בדבר הצעות ו"דילים" שכביכול הוצעו להנהגת ההתיישבות במהלך דיונים בסוגיית המאחזים שעל פי הטענה היו שותפים להם.

במכתב כותבים ראשי מועצת יש"ע כי "מדובר בשקר וכזב, וב'ספין' שמטרתו להרוויח כמה נקודות במגרש הפוליטי תוך כדי עשית רמייה וסילוף האמת. מעולם לא היינו שותפים לדיון שכזה, ולעולם לא היינו מסכימים גם להצעה שכזו. איננו עוסקים בסחר-מכר. נשמח

בפורים משולש - משלוח מנות משולש

שתיעשה בכל עיר. בנוסף קהילות שלמות יוכלו לשלוח מנות לקהילה אחרת ולחבר אותה לחג הפורים, או לחלק משלוחי מנות בערים לפני פורים ובאמצעותם ליצור אווירה ציבורית פורימית ולהזמין קהל גדול ורחב לקריאת המגילה במוקדים השונים. עלות "מנה" ח"י שקלים, ו- 5 "מנות" 80 ₪. כל הרווחים קודש למטה הפעולה בשדרות ולוועד מתיישבי גוש קטיף. את משלוחי המנות אפשר לרכוש אצל נציגי "מרימים את הדגל".

פרטים בלוחות המודעות המקומיים או אצל: צוריאל 052-8903855.

יריד יש"ע לחג הפורים

לקראת חג הפורים הבעל"ט יתקיים בשבוע הקרוב יריד יש"ע ובו יהיה ניתן לרכוש מוצרי מזון, יודאיקה, מתנות וחפצי אומנות - הכל תוצרת מיישובי יש"ע.

היריד יתקיים ביום יום שני, י' באדר ב', (17.3) למניינם) במרכז הישראלי רחוב קרן היסוד 22 ירושלים בין השעות 10:00 ל-17:00 אחה"צ. בואו לקנות למען ארץ ישראל.

לפרטים דינה 054-4864109.

הגרעינים התורניים, מוקדי עשייה בכל רחבי הארץ, מועצת יש"ע וגופים רבים, יחד עם תנועת "מרימים את הדגל" חוברים למבצע ארצי של "משלוח מנות" של קהילה לקהילה ומפעילים מוקדים של קריאת מגילה לציבור הרחב.

מבצע "משלוח מנות משולש" נערך לקראת חג הפורים השנה, שהינו פורים משולש, ובו - אומרים המארגנים - ניתן באמצעות משלוח מנות אחד לבצע שלוש פעולות: גם לקרב לבבות, גם לחזק את הגרעינים התורניים וגם להיות שותפים לפעילות לחיזוק אנשי שדרות ולמען מגורשי גוש קטיף. המשלוחים יחולקו לתושבי שדרות ולתושבים ברחבי הערים ע"י הגרעינים התורניים בזמן קריאת מגילה ציבורית

צועדים יחדיו

ועד מתיישבי גוש קטיף בפריקט מיוחד לחג הפורים.

לקראת החג יפוזרו בכל רחבי הארץ יותר מ-600 קופות לזכר מחצית השקל, כך שכל אחד יוכל להירתם ולעזור בשיקום קהילות מפוני גוש קטיף הפזורות ברחבי הארץ.

את המשפט: "עם הנצח לא מפחד מדרך ארוכה".

מאז ומתמיד היוותה ישיבת מרכז הרב את הלב הפועם שהזרים דם ונסך כוחות חדשים. המפקדה העליונה. גם למקומות ללימוד תורה חדשים, למוסדות חינוך, לישיבות הסדר וישיבות גבוהות, לאולפנות, למדרשות - שניקו מבית מדרשה של הישיבה המרכזית העולמית. היוותה מקור כוח לגרעינים התורניים בכל חלקי הארץ, לתנועות הנוער, למרכזים

מרכז הלב

המחבר הארור שנכנס לספרייה במרכז הרב ופתח באש לכל עבר ידע היטב לאן הוא נכנס, ומה המשמעות של הפגיעה במקום הקדוש הזה. הוא תיכנן זאת במשך ימים ארוכים ותצפת על המקום עד שלבסוף חולל במקום את הטבח הנורא. הוא ניסה לפגוע במרכז. בלב הפועם שמפיץ תורה ומפיח חיים ברעיונות גדולים. ההופכים מאידיאל למציאות. במקום שהוא ערש ההתיישבות ביהודה ושומרון.

להפצת יהדות ולחזרה בתשובה, ולמפעל ההתיישבות.

מי שבחר לבצע פיגוע בישיבת מרכז הרב, ידע שהוא מכון את קנה הרובה לעבר הלב שבאיברים. הוא ידע היטב מה המשמעות של הפגיעה במקום הזה, שבו לימוד התורה לא מפסיק לרגע. הוא ניסה לפגוע במרכז. בלב הפועם שמפיץ תורה ומפיח חיים ברעיונות גדולים. ההופכים מאידיאל למציאות. הפגיעה היא קשה וכואבת אבל מתוכה - כפי שאמר הרב קוק זצ"ל - עלינו להתחזק ולהתעצם: "כל ירידה במהלך המפעל הרי היא בחינת התכסות של הגואל, וכל עלייה הבאה אחריה הרי היא בחינת התגלותו. וכל מי שהוא עוקב את סדרי הישוב, מראשית צעדיו עד עכשיו, יכול הוא להראות בחוש איך שמכל ירידה אשר סבלנו נצמחה אח"כ עלייה והתפתחות יותר גדולה, וצעד של דליגה לטובה יצא מכל משבר..." (מאמר "שובו לביצרון").

מהמקום שבו נרצחו תלמידי חכמים על קידוש ה' תצא הבשורה - להרבות אור, להרבות תורה, להרבות מסירות נפש, להרבות התיישבות בארץ ישראל. זו התשובה למרצחים הארורים.

במקום ההשתופפות של הרוח הישראלית בשאלה האם להרוס או לא את סוכת האבלים של משפחת המרצח המתגורר במזרח ירושלים הייתה צריכה ממשלת ישראל לקבוע "תג מחיר" לפיגוע שכזה. על כל תלמיד שנרצח להקים נקודת התיישבות חדשה. ביתו של המרצח ובתי משפחתו המורחבת היו צריכים לעבור לרשות הישיבה ולהקים דווקא שם מרכז תורה נוסף. זו התשובה האמיתית, הציונית, המעשית כלפי הציבור בישראל פנימה, ואילו כלפי אויבינו זו נקודת ההרתעה החזקה ביותר. בבחינת "כאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ". יה"ר שנזכה לראות בקרוב ישועות ונחמות ולראות בבניין ירושלים וארץ ישראל כולה. ●

לאחר פרעות תרפ"ט ביישוב היהודי בחברון, כתב הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל את המאמר 'שובו לביצרון' (מאמרי הראי"ה עמ' 360-361). במאמר קרא הרב לאנשי הישוב היהודי בארץ "לא להיות נופלים ברוחנו גם מחרדתה של הנפילה הנוראה אשר נפל יישובנו כעת ע"י הרשעים הרוצחים הטמאים אשר הרגו בזדון חסידי עליון גדולי התורה והיראה, ואשר החריבו נאות יעקב אשר נבנו במסירות נפש ועמל [משך] דורות, ואשר [במעשה חורבן] זוועתי [זה] זעזעו את כל יסוד קיום יישובנו בארץ ישראל". כמה עשרות שנים אחר כך, סיפר בנו, הרב צבי יהודה, בנאום שנשא במסיבת ההודיה בישיבת מרכז הרב ביום העצמאות הי"ט למדינת ישראל על התחושות הקשות דווקא לאחר הצהרת האו"ם על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל: "באותן שעות ראשונות לא יכולתי להשלים עם הנעשה, עם אותה בשורה נוראה, כי אכן נתקיים דבר ה' בנבואה בתרי"עשר - 'ואת ארצי חילקו'. איפה חברון שלנו - אנחנו שוכחים את זה? ואיפה שכם שלנו - אנחנו שוכחים את זה? ואיפה יריחו שלנו - אנחנו שוכחים את זה? ואיפה עבר הירדן שלנו? איפה כל רגב ורגב? כל חלק וחלק, של ארבע אמות של ארץ ה' הבידינו לוותר על איזה מילימטר מהן? חלילה וחס ושלום! באותו מצב מזועזע בכל גופי, פצוע כולי וחתוך לגזרים - לא יכולתי אז לשמוח".

סיפורו של מפעל ההתיישבות ביש"ע הוא פרק מפואר בסיפורה של ישיבת מרכז הרב. חדורי אמונה וחלוציות, חמושים בהשקפה אמונית רחבה, בצדקת הדרך, באורך רוח ובנעלי הליכה ותרמילים יצאו תלמידי הישיבה המרכזית העולמית ובנותיה לעבר הגבעות והקימו מפעל התיישבות פורח לתפארת. וכך, לצד כוחות נוספים בחברה הישראלית ובעשייה הציבורית, חזר עם ישראל לחברון שלנו, להתיישבות בסביבות שכם, ובסמוך ליריחו. הוא חזר גם לבית אל, לישוב הקדום סוסיא, לשילה ולכל חלקי ירושלים שאוחדה לה.

הישיבה המרכזית העולמית מייסודו של הראי"ה קוק היתה ועודנה אחת הישיבות פורצות הדרך ההשקפתית שראתה במהלך של שיבת עם ישראל לארצו ומאוחר יותר כינון מדינה יהודית בארץ ישראל תהליך גאולי של שיבת ציון. השקפה בהירה הרואה במדינת ישראל קידוש שם ה' בעולם ומתייחסת אליה כראשית צמיחת גאולתנו. השקפה, שכשבוחרים אותה לעומת עברנו, היא מאירה גם מבעד לעננים ולמכשולים שמעיבים עליה, גם כשנדמה שהדרך מתארכת. היה זה הרב קוק זצ"ל שטבע

חיבת החורץ שכל גדולי ישראל

רבי יחיאל מיכל הלוי עפשטיין לכבוד ארץ הקדושה

רבי יחיאל מיכל הלוי עפשטיין נולד לאביו, רבי אהרן יצחק הלוי עפשטיין ולאמו בעיר בויברויסק שבמינסק בכ' שבט שנת תקפ"ט (1829). העיר שבה נולד הייתה מחולקת לחסידיים ומתנגדים ורבי יחיאל, למרות שגדל בבית של תלמידי הגר"א, הושפע רבות משני הזרמים גם יחד. בשנת תרכ"ה (1856), בגיל 27, מונה כאב בית דין בעיר

נובוז'יבוק באוקראינה. בשנת תרמ"ג (1883) עבר לנובהרודק שם שימש כרב העיר עד יומו האחרון. חיבורו העיקרי, אותו כתב בימי ישיבתו כראש בית הדין בנובהרודק, היה ערוך השולחן. לפי סיפוריו של נכדו, הרב מאיר בראילן, בספרו 'מוולוז'ין עד ירושלים', נהג רבי יחיאל מיכל לכתוב את ספרו תוך כדי ישיבות בית הדין - דבר שהתאפשר עקב בקיאותו הרבה ויכולתו לבצע מספר פעולות בו זמנית.

חיבורו 'ערוך השולחן' נכתב במקביל לפרסום של חיבור מרכזי אחר בעולם הלמדנות: 'המשנה ברורה'. ההבדל הגדול בסגנונם של שני החיבורים הוא ש'המשנה ברורה' נכתב כפירוש רצוף ללשון השולחן ערוך עצמו (אולם רק לחלק אורח חיים), ואילו ב'ערוך השולחן', במקום פירוש צמוד לטקסט, לכל סימן יש מאמר שעומד בפני עצמו. ולפי הדברים שנדפסו בשער הספר: "בו יבואר כל הדינים וההלכות הכתובים בשולחן ערוך... עם כל הדינים המפוזרים בספרי האחרונים. וכל דין ודין בארתי במקומו בטעמו בעזרת השם יתברך, על פי הצעות וראיות מגדולי הפוסקים. והכל בלשון צח וקל, ובסדר נכון, כאשר תחזינה מישרים הלומד בפנים הספר". ייחודיותו של ה'ערוך השולחן' הינה ללא ספק בהקדמותיו של הרב עפשטיין לכל סימן, בהן הוא מביא את דברי חז"ל כולל דברי אגדה ודרוש שאינו בהכרח פסיקתא-הלכתי, אלא מושך את לב המעיין ומרחיב את דעתו. עוד מילדותו בעוד שהפלפול והחריפות בלימוד היו סימן היכר ומדד לחוכמתו של תלמיד חכם, העדיף ללמוד על מנת להגיע אל המסקנה ההלכתית. וכך אמר: "אני עוד בימי ילדותי, לא הלך ליבי אחרי החריפות. אהבתי, ואוהב אני גם עכשיו את הדרך הישרה לאסוקי שמעתיא אליבא דהלכתא, והלא בזה אני משקיע כל ימי בספרי ערוך השולחן כי ידיעת ההלכה הברורה, זוהי המטרה העיקרית בלימוד התורה ולא לעקור הרים ולטוחנם זה בזה בחידודים התלויים בשערה..."

עיקר נוסף עליו הקפיד רבי יחיאל מיכל היה השימוש ב'כוחא דהיתרא' שלו. כותב הרב יהודה לייב מימון (שהיה שר הדתות) ונפשו הייתה דבוקה אחר רבי יחיאל מיכל עפשטיין, כי כשקיבל ממנו את הסמיכה ביקש ממנו אורחות חיים בהנהגות הרבנות ענה לו: "כשתבוא לפניך איזו שאלה שהיא באיסורי תורה, עליך לחשוב מקודם, כי שאלה זו בחזקת היתר עומדת, ורק לאחר שתעיין בראשונים, ולא תמצא איזה צד היתר שהוא מחויב אתה להורות איסור. לדאבוני, מכיר אני כמה רבנים, והם גדולי תורה, אבל משום שיראתם קודמת לחוכמתם, והם דנים בראשונה על שאלה מתוך התקפה שיטתית שהיא בוודאי טריפה אסורה, ועל ידי זה הם נכשלים כמה פעמים להפסיד ממון של

ישראל, שזהו חטא גדול יותר מעבירה שבין אדם למקום..." הרב מימון מספר כי למרות שרבי יחיאל מיכל הלוי עפשטיין לא היה נוטה לציונות בכל זאת היה מתייחס אל דגל התנועה הציונית ולחבריה בכל הכבוד הראוי. תמיד התעניין אצל הרב מימון בחדשות על ארץ ישראל ואף כתב לו מכתב ברכה לאחר שעלה לארץ ישראל בו כתב לו "אשריך

שזכית לכך". על חיבת הארץ שלו אפשר ללמוד מתשובה שכתב על שאלה בנוגע להתלבטות בין אתרוגי קורפו לאתרוגי ארץ ישראל: "הנה בעיקר העניין, אותם המבכרים פרי בן השנואה על אתרוגי בן האהובה קצר עטי אשר איתי לתאר שפלות נפשם ופחיתות דרכם ורוע לבבם והסרת מסווה הבושה מעל פניהם, הדומים לפני הדור בעקבתא דמשיחא. מה נאמר ומה נדבר? האלוקים מצא את עונו להיות ללעג וקלס בפני עצמנו ובפני אחרים, מי ראה כזאת, ומי שמע כאלה? והן אף אם גם לא היה שום חשש בפרי קורפו, הנכון לאיש ישראלי לבלי לבכר פרי ארצנו הקדושה על פרי ארץ העמים? איה כבודו יתברך? איה כבוד התורה הקדושה שבפסוקים רבים השתבחה בשבחים של ארץ ישראל, איה כבוד משה רבינו שהתחנן: אעברה נא ואראה הארץ הטובה, ומה שונים דרכינו מדרכי רבותינו, חכמי התלמוד, שלחי כתובות, דרבי אבא מנשק כיפי דעכו, רבי חייא מגנדר בעפרה, שנאמר כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחוננו? ואלה האנשים מגנדרים בעפרא דארץ אחרת ומנשקים פירותיהם, וישליכו פריה וטובה של ארץ הקדושה ככלי אין חפץ בו... ובאתי על החתום לכבוד השם יתברך ולכבוד תורתנו הקדושה ולכבוד ארץ הקדושה נאם יחיאל מיכל הלוי עפשטיין...". מספר הרב מימון כי באחת השיחות עימו אמר לו רבי יחיאל מיכל כי רוצה הוא לצאת מן הגולה ולעלות לארץ ישראל, אבל שמע כי גם בארץ ישראל ישנם פיגורים וחילוקי דעות ומשום כך נשאר במקומו. למרות הדברים זכה עוד בחייו כי בנו בכורו, רבי דובר עפשטיין, מחבר הפירוש 'תורה תמימה' על כל התורה, עלה לארץ ישראל והיה לאחד מנכבדי ירושלים. כמו כן, לאחר פטירתו עלתה בתו הרבנית בתיה מירל שהייתה אשתו השניה של הנצי"ב מוולוז'ין ונכדו של הרב עפשטיין הרב מאיר בר אילן (ברלין), לימים ראש המרכז העולמי של תנועת המזרחי, מראשי הפועלים בתנועה הציונית הדתית, חבר "מועצת המדינה" בישראל, עורך ה"אנציקלופדיה התלמודית" ועיתון "הצופה", חבר ונשיא הוועד הפועל הציוני וסגן הנשיא בקונגרסים הציונים. מלבד ערוך השולחן חיבר עוד מספר חיבורים: **אור לישרים** - על ספר הישר לרבינו תם, **ליל שימורים** - פירוש על הגדה של פסח ומיכל המים - פירוש על הירושלמי. חיבור נוסף ומרחיק ראות באות התקופה היה **ערוך השולחן העתידי** - חיבור הלכתי מקיף בנושאים בהם לא דן השו"ע כגון: זרעים, קדשים, טומאה וטהרה, נזירות, ערכין וחרמין, סנהדרין, ממרים, מלכים, שקלים וקדוש החודש.

רבי יחיאל מיכל הלוי עפשטיין נפטר בכ"ב אדר ב' תרס"ח (1908) ונקבר בעיר בה הורה הלכה, נובהרודק. ●

ברכונים וזמירונים
 לשמחות ואירועים

www.birkonim.co.il

02-9973875

בהוצאת **שילה • ברכץ** בית אל

הסימפוניה נמשכת...

לאור ההצלחה, בתי אמנה ממשיכה בבניה בשומרון ומזמינה אתכם לסימפוניה של איכות חיים!

רנבה

היישוב: דתי תורני
הקהילה: 165 משפחות
הבית: חד משפחתי
 109 מ"ר בנוי + 63 מ"ר מעטפת

המחיר: ₪751,000

יקיר

היישוב: דתי קהילתי
הקהילה: 220 משפחות
הבית: חד משפחתי
 109 מ"ר בנוי + 102 מ"ר מעטפת

המחיר: ₪727,000

קרית נטפים

היישוב: דתי קהילתי
הקהילה: 100 משפחות
הבית: חד משפחתי
 111 מ"ר בנוי + 73 מ"ר מעטפת

המחיר: ₪740,000

כדואל

היישוב: דתי תורני
הקהילה: 175 משפחות
הבית: חד משפחתי
 109 מ"ר בנוי + 102 מ"ר מעטפת

המחיר: ₪766,000

* המחירים צמודים למדד תשומות הבניה 04/08 : פרסומי ישראל ושות'

איזק נדל"ן, שיווק, נכסים
 רח' חובבי ציון 36, פ"ת,
 טל': 03-9303494, 050-5326929

איזק נדל"ן שיווק נכסים

**חדש!
 נפתח משרד
 מכירות
 בפתח תקווה**

מרכז מידע אמנה: 1-800-260-240 ■ **www.amana.co.il**

בעם חזמרם

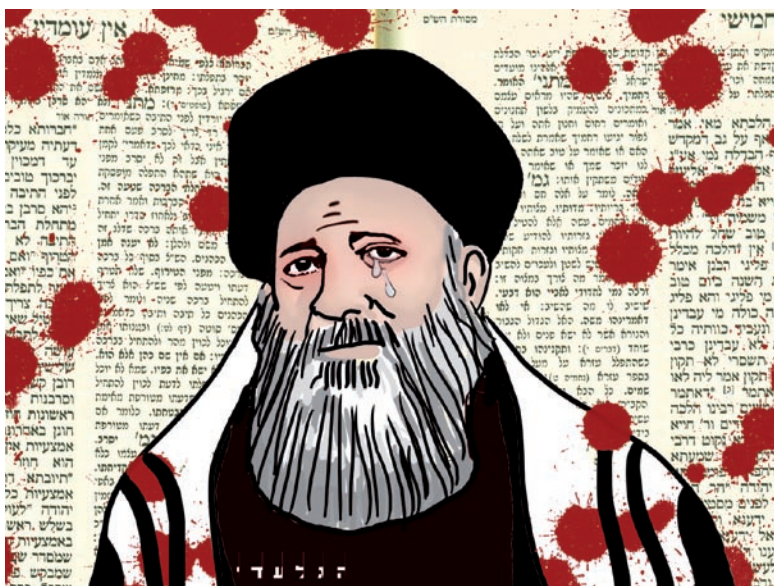

האדמו"ר מסאטמר: "כשירושלים בוכה כל כלל ישראל בוכה"

באופן אכזרי ביותר, מספר של בחורים בחורי ישראל, בוודאי שזה קשה אצל הקב"ה כשריפת בית אלוקינו. כלל ישראל שבור לשברי שברים מאסון כזה מר, שנעשה לפני ימים אחדים בירושלים עיר הקודש, ציון במר תבכה וירושלים תתן קולה, ירושלים בוכה על כך שלדאבוננו בחורים יהודיים נרצחו באופן נורא כזה, כשהראש בוכה כל הגוף בוכה, וכשירושלים בוכה, כלל ישראל כולו בוכה, על כזה אסון מר שקרה. אין מילים לתאר את האסון ואת רגשות האבל הגדולים על דבר שקרה בתוך ישיבה, רק הקב"ה הכל יכול, הוא שיכול לנחם את העם היהודי. יש גם פצועים שנפצעו במצב קשה ל"ע, השם יתברך שירחם וישלח רפואה שלמה לכל אלו..." ●

האדמו"ר מסאטמר, רבי אהרון טייטלבוים, נשא השבוע דברים בעקבות הטבח שבו נרצחו שמונה תלמידי ישיבת מרכז הרב והישיבה לצעירים. המהר"א מסאטמר הוא בנו הגדול של האדמו"ר הקודם רבי משה טייטלבוים וחתנו של האדמו"ר מויז'ניץ, ר' משה יהושע הגר. בחרנו השבוע להביא במדור 'דברים בשם אומרם' את דברי האדמו"ר על הפיגוע בישיבת מרכז הרב:

"...כתוב באיכה (א' ט"ו) 'קרא עלי מועד לשבור בחורי', ואמרו במדרש (שם) מצינו שקשה סילוקם של בחורים אצל הקב"ה כחורבן בית המקדש... כשל"ע קורה כזה אסון, שנכנסים רוצחים לתוך ישיבה, לישיבה היכן שבחורים לומדים, היכן שבחורים עוסקים בתורה, בגמרא. ונכנסים מרצחים, ויורים רח"ל והורגים

אמי לתרומות

מסתתר כאב

התרומה שלך תהפוך את הפורים הזה לחג שמח באמת לחולים, לקשישים ולמוגבלים.

עזר מציון

הקוויאים את הצוות המדעי!

1-800-236-236

www.ami.org.il לתרומות:

התרומות מאושרות לצרכי מס, לפי סעיף 46

להתנהגות בשעת נטילת הנפש בלבד.

תוך כדי לימוד הדברים, אמר לי על כך פעם מו"ר מרן הגר"א שפירא זצ"ל הכ"מ, שדווקא בעומק כוונת דברי חז"ל אלה - "אפילו נוטל את נפשו" טמונה ההדרכה לדרך החיים השלמים של כל אדם מישראל. "ואהבת את ה'... בכל נפשו" איננה הנחיה כיצד למות, כי אם הדרכה כיצד לחיות חיים שלמים. אדם החי במוכנות תמידית למסירות נפש על דבר ה', חייו היומיומיים הינם בעלי מימד אחר לחלוטין מכל החי על פני האדמה. כאשר אפילו החיים עצמם משועבדים לרצון השם, אין דבר בכל מכלול חייו המעשי של האדם, שאיננו משועבד אף הוא לרצונו יתברך. תפיסה זו היא תוכן משמעות ניסיון העקידה בו עמד אברהם אבינו - "וְלֹא חִשָּׁבְתָּ אֶת בְּנֶךְ אֶת יְחִידְךָ מִמֶּנִּי" (בראשית כ"ב, י"ב), והיא היא העומדת בבסיס אמירתו של רבי עקיבא - "כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשו - אפילו נוטל את נשמתך, אמרתי: מתי יבא לידי ואקיימו?". על המוכנות למסור את הנפש עבור קיום רצון ה' נתנסה אברהם אבינו, ועל מוכנות זו דיבר רבי עקיבא, עד שנתעלו גדולי עולם אלה לדרגת חיים אחרת, חיים של מסירות נפש. הנה כי כן, לא את רגע המוות באו חז"ל לרומם באמירתם "אפילו נוטל את נפשו", כי אם את החיים עצמם.

נדמה, כי דווקא סביב תפיסת מהותה זו של מסירות נפש, נסוב מאבקנו הארוך והקשה, אל מול בני השפחה, בירושת נחלת אבותינו. שהנה הורונו רז"ל כי שלושה דברים

תלוי קניינם במסירות הנפש דווקא - "שלוש מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל וכולן לא נתנן אלא ע"י ייסורים - תורה וארץ ישראל והעולם הבא" (ברכות ה', ע"א). זה לעומת זה עשה האלוקים. אל מול מסירות הנפש הגדולה והטהורה של ישראל המרוממת את החיים למדרגתם הגבוהה ביותר, עומדת השלכת חיים מעוותת ומסולפת של פראי האדם שידם בכל ויד כל בס. השלכה הבאה מתוך מאיסת החיים, החושפת את שפלותם ומגלה עד כמה חסרים פראי האדם את טעם החיים עצמם.

והנה העיוות הנורא של בני האמה, לא רק שאינו מעכב ומפריע באמת את ירושתה של ארצנו הקדושה, למעשה, מהווה הוא כלי על ידו מתגבר חוסנו של ישראל. לעומת שפלות החיים של ישמעאל, מתגלה במלוא עוזו חוסנו, וחי החיים של מסירות הנפש שלנו. כאשר ביקשה שרה אמנו להכניס צרתה לביתה נימקה זאת באומרה - "אולי אבנה מִמֶּנָּה" (בראשית ט"ז, ב'), ופירש שם רש"י - "בזכות שאכניס צרתי לביתי". לא תקוות הבנין מהגר עצמה היא שהניאה את שרה אמנו לתת לאברהם אבינו, כי אם התקווה שהגילוי של מסירות הנפש שלה אל מול האמה המצרית הוא שיעזק עד לב השמיים ויביא לבשרות ההבטחה - "את בריתי אקים את יצחק".

תלמידינו הקדושים ממרכז הרב ומהישיבה לצעירים, עדיני הנפש, עמלי התורה בטהרה בארץ ישראל, מתוך חייהם הגדולים של מסירות נפש אמיתית, נבחרו לכפר בנפשותם על כלל ישראל. השם יקום דמם. ●

והימים האלה יחד נזכרים ונעשים

נזכר בעצמיותנו, באחינו ואחיותינו, בזכר בניי פורים, במלחמה נגד הרשע והטורף, בזכר באחדות הנפלאה בתוך ישראל, מתוך הצרות נזכר בענווה של תחושת "ראו כל אפסי ארץ את ישועת אלוֹקינו" יחד נזכר ונעשה לא עוד "החרש תחרישי" אלא לפעול, לחבר, להתקרב ולקרב.

ברכת חזק ואמץ

לכל הפועלים למען עמינו ולמען ערי אלוֹקינו בהבאת האורות הגדולים של פורים - בקיום קריאת מגילה עם הציבור הרחב בנתינת משלוח מנות מקהילה לקהילה בכל רחבי הארץ ובגילוי הערבות ההדדית בתוככי האומה בפעילות עם אנשי שדרות ועוטף עזה.

חזקו ואמצו!

אולגה אריאל אשדוד באר שבע בית שמש הרצליה חולון יפו חצור כפר סבא כרמיאל מודיעין מטולה מעלה אדומים מצפה רמון נהריה נצרת עלית נתניה עפולה ערד פתח תקווה קרית טבעון קרית מלאכי ראשון לציון רמת גן רמת השרון שדרות תל אביב

להצטרפות וארגון פעילות פורים לציבור הרחב: 054-5684341

מרימים את הדגל מרכז מסחרי אחוזת אתרוג דב לייש צפון ת"ד 450 טקס 79411 merimimdegel@gmail.com

מחזירים את הספרים לעם הספר והחודש: ספר הכוזרי

בואו לאחת מחנויות

רשת **סטימצקי** או **צומת** ספרים

וקבלו את הספר

ב-35 ש"ח בלבד.

ידיעות אחרונות
העיתון של המדינה
לרכישת מנוי 3778

ynet
ידיעות אחרונות

בנק הפועלים
להיות ראשון זה בחיוב!

**"תבוא לכניך אנקת
אסיך..."**
(תהילים ע"ט)

8155 ימים
זועק יהונתן מבור
כלאו, עד מתי?!

לפרטים והצטרפות לפעילות:
טלמסר 054-6437218 | פקס' 02-5636162
www.freepollard.net | freepollard@gmail.com

המוציא לאור:

ישיבה שומרון וחבל עזה

מועצת יש"ע

בית הדפוס 11, גבעת שאול
ירושלים 95477
טלפון 02-6211999
פקס' 02-6516662
perla@myesha.org.il

עורך:
ישי הולנדר
כותבים:
משה מאירסדורף
מרדכי גנון
גרפיקה:
שקד מורי
צילום תמונת השער:
מיר צחי
פרסום מודעות:
שיראל בליינר
052-8903906
הפצה:
מקור ראשון - דוד
052-8908519
עיצוב והפקה:
שילה • ברכך
בית אל
טל' 02-9973875

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות

ילדים שלנו דחה את המקום

ישוביצי

ערך ושיבץ:
דאב פראנק
מס' 14

את פתרון התשחץ

יש לשלוח עד יום ב'

הקרב, באמצעות דוא"ל:

m@myesha.org.il

או באמצעות הפקס'

02-6516662

נא לציין שם וכתובת

הפותר. בין הפותרים יוגרלו

פרסים ממוצרי גוש קטיף.

הפתרון לתשחץ יתפרסם

מיום ג' הקרב באתר

www.myesha.org.il

מפתחי חומת ירושלים	ילכו לכיוון מעלה	ההיפך מן "לעיל"	רמיזה בתנועות עניים	הוא: המעגל
חברון טובה מטה פי 7 (רשי" שלח ג. ב)	מיישובי גוש קטיף	ישוב במרכז בקעת הירדן	מועצה מקומית מורית לק בנעון (3,3)	ישוב יהודי ליד יריחו (5,6)
מביטים, משקפים	מאבני החושן חיילי ישראל בשבי החסם		צורה בעלת 3 צלעות (כ"ח)	
הוציאו מן המים		נגמרו, הסתיימו		
... הביישן למד (אבות)		... ה' פניו אלך שלום		
		ששיין לו		
שמו הקודם של צדקיהו (מלכים ב' כד. יז)		ויאלץ ויקם וילך ויבד (תולדות נח, לד)		
אבן יקרה לרצוף (אסתר א. ו)	תוספי טעם ו/או ריח במזון	מילת שאלה	את הללים חתור בני ישראל (בהעלאת יד)	ית הוראה
		ללא תשלום (כ"ח)		
מבני האדם הראשון	תנועה חסידית עולמית		כלל האנויות מתנה	
		בן תשעים... (אבות)		
ישוב במערב השומרון	ישוב חרדי בחבל מודיעין			

שיבי
קלר
אני נהר

שיבי קלר
אין עוד מלבדו

שיבי קלר
הישובת בננים

לכתחילה
ניגונים
ומחייאת כף

סיני תור
עולה מן הים

סיני תור
דרשתי קרבן

ענין אחר
לנמרי

המדרגות
שואף

ניא-צבי
מינצ
דיבור של
תשובה

נד
ליאור
ריח טוב

**אינדק הפקות
בחבצע חיוחד
לקוראי
ישע שלנו
חבצע
3 דיסקים
ג' 999
גלגד!**

**לפרטים והזמנות
052-5206868**

אהרון רזאל,

חיים דוד

ושלמה כ"ץ

כשונה

שבת

למנצח בנגינות

אשר יצמן

שבת

משפחת ואן

שבת

שבת

משה לוי

כל השירים

שבת

לחיים

טיש 3

שבת

שבת

שבת

שבת